

## HRVATSKO BIBLIOTEKARSKO DRUŠTVO

---

### KNJIŽNICE I INTELEKTUALNA SLOBODA

*Izjavu je priredila IFLA/FAIFE, a odobrio je Izvršni odbor IFLA-e 25. ožujka 1999.*

---

IFLA (Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova) podržava, brani i promiče intelektualnu slobodu kao što određuje Opća deklaracija Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima.

IFLA izjavljuje da ljudska bića imaju temeljno pravo pristupa svim oblicima znanja, stvaralačkog mišljenja i intelektualne aktivnosti, kao i javnog izražavanja svojih pogleda.

IFLA vjeruje da su pravo na znanje i sloboda izražavanja dva oblika istog načela. Pravo na znanje zahtijeva slobodu mišljenja i savjesti; sloboda mišljenja i sloboda izražavanja preduvjet su za slobodan pristup informacijama.

IFLA utvrđuje da je zauzimanje za intelektualnu slobodu osnovna odgovornost knjižničarske i informacijske struke.

IFLA stoga poziva knjižnice i knjižnično osoblje da se drže načela intelektualne slobode, neometanog pristupa informacijama i slobode izražavanja i da poštuju privatnost korisnika knjižnice.

IFLA nalaže svojim članicama da promiču prihvaćanje i provođenje tih načela. Time IFLA potvrđuje da:

- Knjižnice omogućuju pristup informacijama, idejama i umjetničkim djelima. One otvaraju put k znanju, misli i kulturi.
- Knjižnice pružaju osnovnu potporu doživotnom obrazovanju, nezavisnom donošenju odluka i kulturnom razvoju kako pojedinaca, tako i skupina. Knjižnice pridonose razvoju i očuvanju intelektualne slobode i pomažu štiti osnovne demokratske vrijednosti i opća građanska prava. Knjižnice moraju jamčiti i olakšati pristup oblicima znanja i intelektualne aktivnosti. U tom će cilju knjižnice priskrbiti, čuvati i učiniti dostupnom najrazličitiju građu koja odražava raznovrsnost i raznolikost društva. Knjižnice će se pobrinuti da odabir i dostupnost knjižnične građe i usluga budu predmetom profesionalne prosudbe, a ne političkih, moralnih i vjerskih gledišta.
- Knjižnice će slobodno prikupljati, organizirati i širiti informacije i suprotstavljati se bilo kojem obliku cenzure.
- Knjižnice će omogućiti da građa, pogodnosti i usluge budu jednako dostupne svim korisnicima. Neće biti diskriminacije prema rasi, vjeri, spolu, dobi ili bilo kojem drugom kriteriju.
- Korisnici knjižnica će imati pravo na privatnost i anonimnost. Knjižničari i ostalo osoblje knjižnice neće otkriti trećoj osobi identitet korisnika ili građe koju oni koriste.
- Knjižnice otvorene građanstvu i financirane iz javnih izvora podupirat će načela intelektualne slobode.
- Knjižničari i ostali zaposlenici tih knjižnica dužni su se pridržavati ovih načela.
- Knjižničari i ostalo profesionalno knjižničarsko osoblje ispunjavati će svoje obaveze prema poslodavcu i prema korisnicima. U slučaju sukoba tih obaveza dužnost prema korisniku ima prednost.

*(Prevela s engleskoga Ana Barbarić)*